

BURMESE
CLASSIC
.com

ရှင်ပင်ရွှေထီး မြတ်စွာဘုရား

မန္တလေးတိုင်း

ကျောက်ဆည်မြို့နယ်

ကြောင်ပန်းကုန်း၊ ညောင်ပင်ဇောင်၊ ငယ်တိုးကျေးရွာများအနီး

တမုတ်မြို့ဟောင်း

တမုတ်ရှင်ပင်ရွှေဂူကြီးဆရာတော်

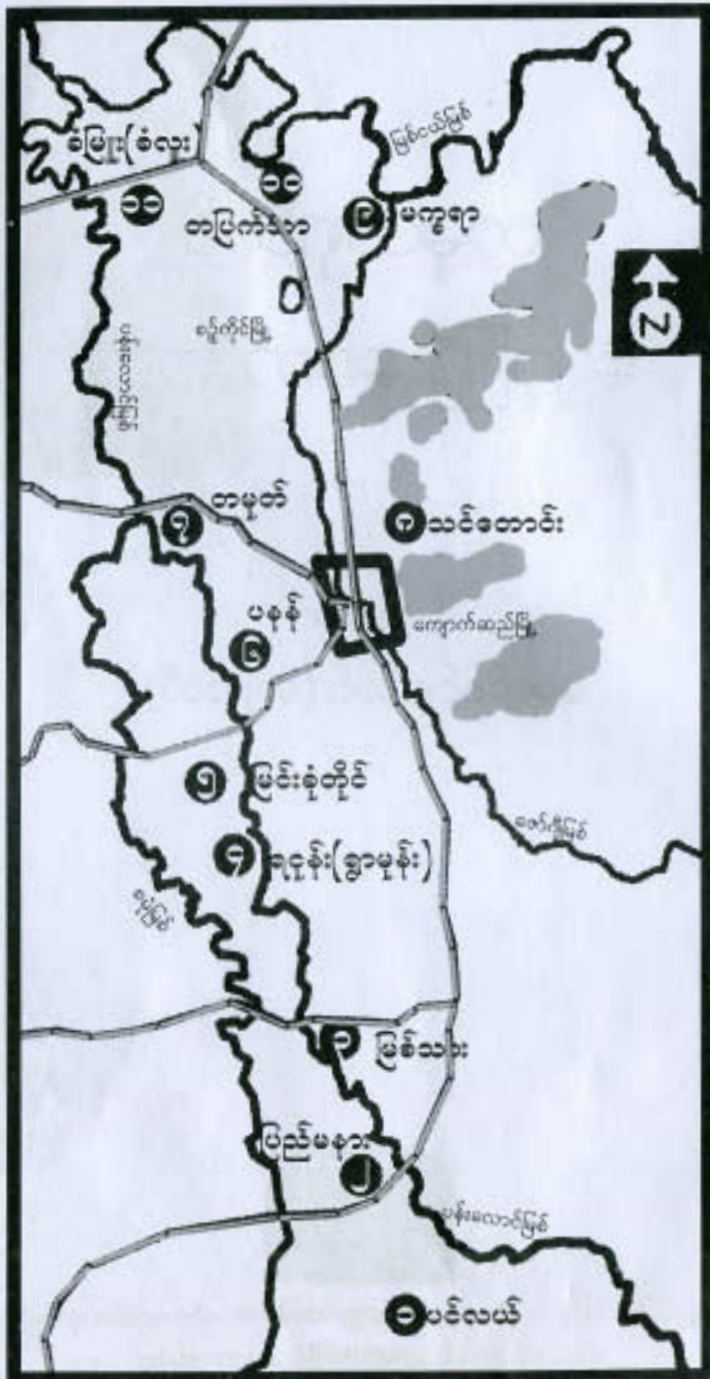
ဆက်သွယ်ရန်

ရွှေဂူကြီးဆရာတော် - ၀၂-၉၁၀ ၂၃၉၄၀

တမုတ်ရှင်ပင် ရွှေဂူကြီးဂေါပကအဖွဲ့၊ ကျောက်ဆည်မြို့၊ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး။

၀၉-၂၁၅၁၃၁၅

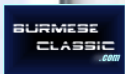
တမုတ်ရှင်ပင်ရွှေဂူကြီး စေတီတော်
သမိုင်းအကျဉ်း

ပထမမြန်မာနိုင်ငံတော်ကြီးကို စတင်တည်ထောင် ဖန်ဆင်းတော်မူခဲ့သည့် ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာ သာသနာပြုမင်းကြီး မင်းမြတ်အနော်ရထာသည် ပုဂံနိုင်ငံတော်ကြီး၏ စပါးကျိုဒေသဖြစ်သော စမုံ၊ စမာ၊ ဇော်ကျီ၊ ပန်းလောင်နှင့် ဒုဂ္ဂဝတီမြစ်တို့ ဖြတ်သန်းစီးဆင်းရာ ကျောက်ဆည်လွင်ပြင်တွင် လယ်တွင်း ၁၁ ခုရှိင် ခံမြို့များကို အိုင်အမာ တည်ဆောက်တော်မူခဲ့သည်။ ထိုခံမြို့များမှာ -

- (၁) ပင်လယ် (မြို့တွင်းရွာ၊ မြစ်သားမြို့နယ်)
- (၂) ပြည်မနား (ကုမဲမြို့အနီး မြစ်သားမြို့နယ်)
- (၃) မြစ်သာ (လက်ရှိ မြစ်သားမြို့)
- (၄) ရမုန်း (စပါးတောရွာအနီး၊ ကျောက်ဆည်မြို့နယ်)
- (၅) မြင်းခုံတိုင် (မြင်းချည်တိုင်၊ ကျောက်ဆည်မြို့နယ်)
- (၆) ပနန် (ပန်းခွာရွာအနီး၊ ကျောက်ဆည်မြို့နယ်)
- (၇) တမုတ် (ညောင်ပင်စောက်ရွာအနီး၊ ကျောက်ဆည်မြို့နယ်)
- (၈) သင်တောင်း (သင်တောင်းကြီးရွာ၏ အရှေ့ဘက်၊ ကျောက်ဆည်မြို့နယ်)
- (၉) မကွေရာ (ခည့်ပြရွာအနီး၊ ဇော်ကျီမြစ်နှင့် မြစ်ငယ်မြစ်ဆုံ၊ စဉ့်ကိုင်မြို့နယ်)
- (၁၀) တပြက်သာ (ရွာဟောင်းကုန်းရွာအနီး၊ မြစ်ငယ်မြစ်ရိုး၊ စဉ့်ကိုင်မြို့နယ်)
- (၁၁) ခံလူး (လက်ပန်ချိုင့်ကျေးရွာအနီး၊ စဉ့်ကိုင်မြို့နယ်) ဟူ၍

မြစ်သားမြို့နယ် အတွင်း၌ ၃ မြို့၊ ကျောက်ဆည်မြို့နယ်အတွင်း၌ ၅ မြို့၊ စဉ့်ကိုင်မြို့နယ် အတွင်း၌ ၃ မြို့ အသီးသီး တည်ရှိကြသည်။

ထို ၁၁ ခုရှိင်တွင် တစ်မြို့အပါအဝင်ဖြစ်သော တမုတ်မြို့ဟောင်းသည် ပန်းလောင်မြစ်၏ အရှေ့ဘက် ကြောင်ပန်းကုန်းကျေးရွာအနီးတွင် တည်ရှိခဲ့ပြီး မြင်းခွာပုံသဏ္ဍာန်ရှိသော အုတ်မြို့ရိုးကို တည်ဆောက်ခဲ့ကာ အကျယ်အဝန်းစရိယာ ၂၅ ဧကရှိပြီး E=၆၉.၁၅' N=၂၁.၆၃၃' တွင် တည်ရှိသည်။ တမုတ်ရွှေဂူကြီးစေတီတော်မြတ်ကြီး၏ တည်နေရာမှာ မန္တလေးတိုင်း၊ ကျောက်ဆည်မြို့၏ အနောက်ဘက် ၆ မိုင်အကွာ တံတားဦး ကားလမ်းဘေး

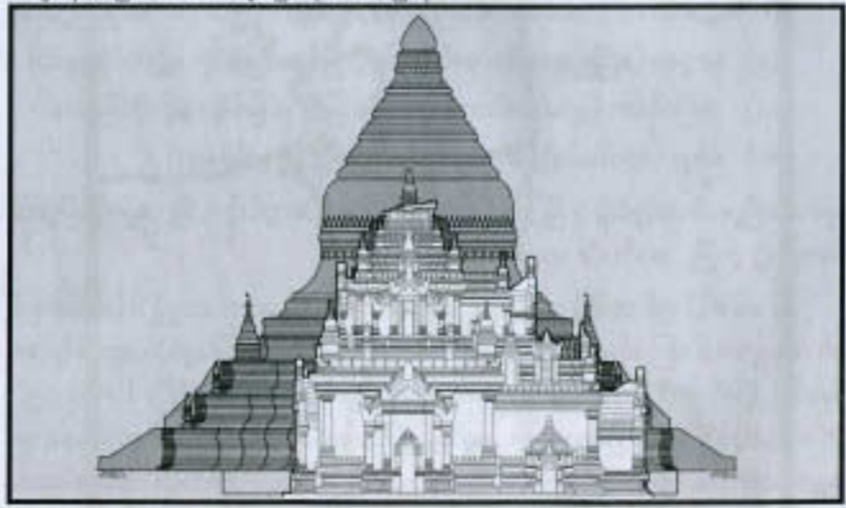

ကြောင်ပန်းကုန်း၊ ညောင်ပင်ခောက်၊ ငယ်တိုးကျေးရွာတို့၏ အလယ်ဗဟို တမုတ်မြို့ဟောင်းကုန်း၏ အတွင်းဘက်၊ အရှေ့တောင်ထောင့်တွင် ကပ်လျက် တည်ရှိပါသည်။

အစဉ်အလာအားဖြင့် ပြောဆိုကြသည်မှာ လယ်တွင်း ၁၁ ခရိုင် မြို့များအနက် ပန်းလောင်မြစ်ရိုးတစ်လျှောက်တွင် ရှိသော ခံမြို့ကိုးမြို့အနီးတွင် အနော်ရထာမင်းကြီးသည် “ရွှေစေတီတော်ကြီး” ကိုးဆူ တို့ကို တည်ဆောက်ခဲ့ရာ ခံလူးရွှေဂူကြီးစေတီတော် (စော်ရဲရွာအနီး)၊ တမုတ်ရွှေဂူကြီးစေတီတော် (ကြောင်ပန်းကုန်းရွာအနီး)၊ ပန်နရွှေဂူကြီးစေတီတော် (ပန်နရွာအနီး)၊ မြင်းခုံတိုင်ရွှေဂူကြီးစေတီတော် (မကျီးတောရွာအနီး)၊ ရွာငန်းရွှေဂူကြီးစေတီတော် (မရှက်ရွာအနီး) စသည်အားဖြင့် ရွှေဂူကြီးကိုးဆူတွင် ဤတမုတ်ရှင်ပင်ရွှေဂူကြီးစေတီတော် (ဂူဘုရားကြီး) မှာလည်း တစ်ဂူအပါအဝင် ဖြစ်ခဲ့သည်။

ရွှေဂူကြီးကိုးဆူတွင် တမုတ်ရှင်ပင်ရွှေဂူကြီးစေတီတော်ကြီးသည် ပုဂံခေတ်ဦးပိုင်းက ပန်းလောင်မြစ်ရိုးတစ်လျှောက် အနော်ရထာမင်းကြီး တည်ထားပူဇော်ခဲ့သော ဂူကြီးကိုးလုံးအနက် တစ်လုံးဖြစ်ခဲ့သော်လည်း နှစ်ပရိစ္ဆေဒ ကြာမြင့်လာ၍ ပျက်စီးယိုယွင်းမှုကို ထိန်းသိမ်းပူဇော်သည့်အနေဖြင့် ပုဂံခေတ်နှောင်း (၁၂ ရာစု အနှောင်းပိုင်း)လောက်တွင် မြစ်တော်နုရပတိစည်သူမင်းကြီးက မူလစေတီတော်ပုံ အထွဋ်တင် တစ်ထပ်ဂူဘုရားငယ်ကို ကွန်းတောင်ပေါက်နှစ်ထပ် ဂူဘုရားအဖြစ် ပြောင်းလဲပြုပြင်လိုက်သည့်အပြင် အတွင်းရှိ ဆင်းတုတော် အကြီးအငယ်များ၊ အပြင်မှ အလွန်အနုစိတ်လှသော ကနုတ်ပန်းများ၊ တိရစ္ဆာန်ရုပ်ပုံမျိုးစုံ၊ ကျေးငှက်ရုပ်ပုံမျိုးစုံ၊ လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ၊ ကိန္နရာပေါင်းစုံတို့၏ အရုပ်ပုံများဖြင့် အလှဆင်ခဲ့ပါသည်။

အတွင်းနှင့်အပြင် စေတီတော်များ ခြတ်ပိုင်း/ဘေမြိုင်ပုံ

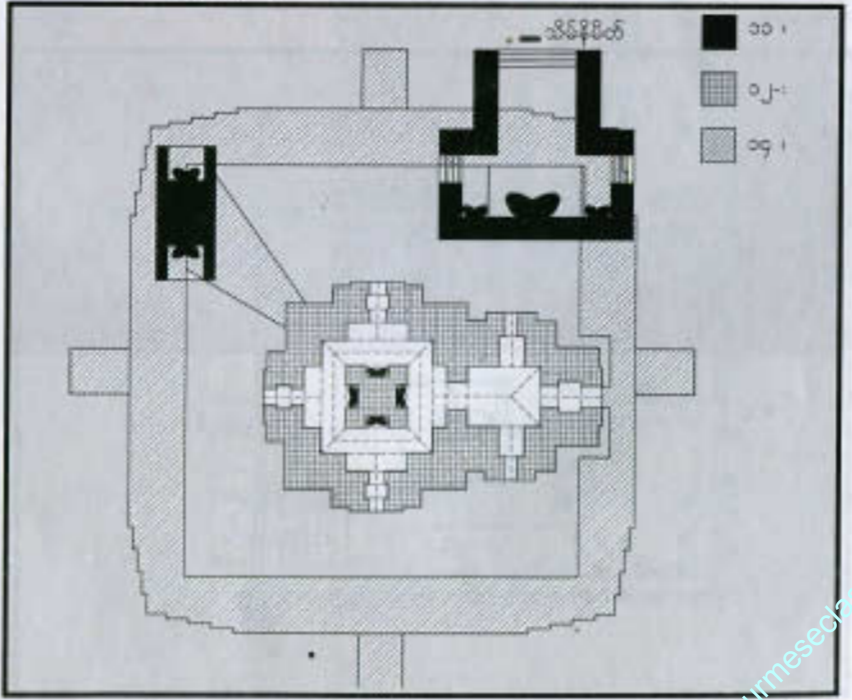
၆ | တမုတ်ရှင်ပင်ရွှေဂူကြီးစေတီတော်

နောက်ဆုံးအနေဖြင့် ပင်းယခေတ် သက္ကရာဇ် ၆၈၄ ခု၊ ဥစ္စနာမင်းကြီးလက်ထက်တော်တွင် စေတီတော်၊ သိမ်တော်၊ ဆင်းတုတော်တို့ကို ထပ်မံလွှမ်းမိုး၍ စေတီတော်အသစ် တည်ထားခဲ့ပါသည်။

ထိုသို့ လွှမ်းမိုးခဲ့သော ပုဂံရွှေစည်းခုံပုံတော် ဖိနပ်တော်အလျား ၆၁ တောင် (၉၁ ပေ၊ ၆ လက်မ) ရှိသော အပြင်စေတီတော်ကြီးအတွက် လိုအပ်သော အုတ်ချပ်များကို တမုတ်မြို့ရိုးမှ တူးဖော်၍ သယ်ယူခဲ့ကြောင်းကို တွေ့ရှိရသည်။ ထိုဘုရားကြီးအပြီး သက္ကရာဇ် ၇၁၈ ခုတွင် ပင်းယဘုရင် ဆင်ဖြူရှင်ကျော်စွာမင်း တမုတ်ဘုရားကြီးသို့ ဘုရားဖူး ကြွရောက်လာပြီး ဘုရားဝတ္ထကမြေများ၊ အမှလုပ်ကျွန်များ လှူဒါန်းခဲ့ကြောင်းကိုလည်း ကျောက်စာတစ်ချပ် ပေါ်ထွက်လာခဲ့သည်။

တစ်ဖန် ထိုသို့ တည်ထားခဲ့သော အပြင်စေတီတော်သည်ပင် ပင်းယမြို့ပျက်သည်နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်မှု ကင်းကွာပြီး သဘာဝ ရာသီဥတုဘေးဒဏ်ကြောင့် ဆွေးမြည့် ပြိုကျ ပျက်စီး၍ အုတ်ပုံကြီးဘဝကိုရောက်ရှိကာ စေတီတော်ကြီးနှင့် ၁၃.၆၂ ဧကရှိ ဘုရားကုန်းတော်မြေတစ်ခုလုံး တောချုံနွယ်များ ပုံးလွှမ်းနေခဲ့ပါသည်။

စေတီအထက်ထက်ပြုပြင်မှုပုံစံပုံ

တမုတ်ရှင်ပင်ရွှေဂူကြီး စေတီတော် | ၇

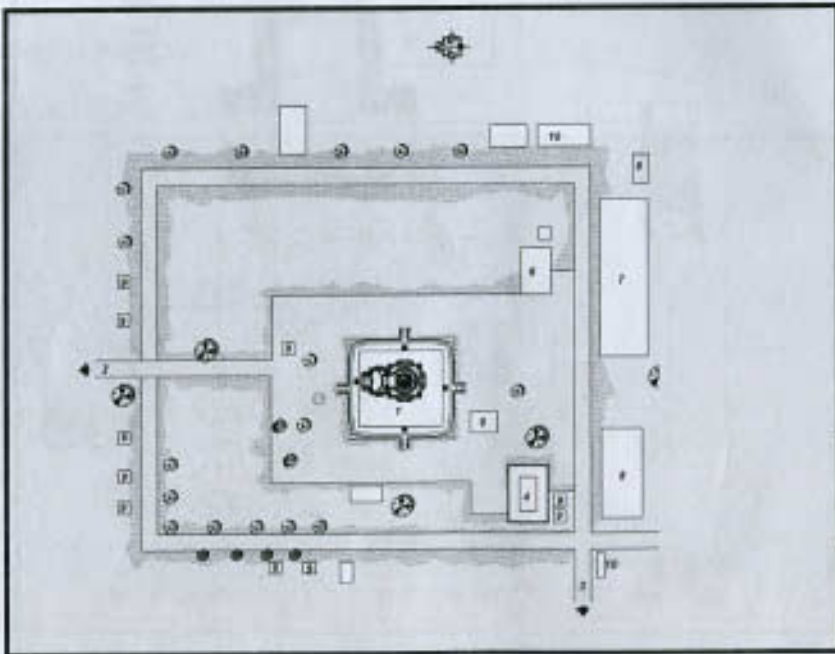
၁၂၇၇ ခုနှစ်တွင် ဘုရားဒါယကာ ဦးစံထွား (ကြောင်ပန်းကုန်း) က ပြုကျပျက်စီးနေသော စေတီတော်ကြီးထိပ်မျက်နှာပြင်တွင် စိန်ပူးတော်အထိ ဉာဏ်တော် ၂၁ ပေရှိ ကိုးတောင်ပြည့် စေတီတော်ငယ်တစ်ဆူ တည်ထားပူဇော်ခဲ့ပါသည်။

၁၃၅၂ (၁၉၉၃) ခုနှစ်တွင် ကျောက်ဆည်မြို့နယ် (ရွှေကျင်) သံဃနာယက ဆရာတော်များ၏ တာဝန်ပေးအပ်ခြင်း၊ ဂေါပကအဖွဲ့များ၊ ဒေသခံ ရုပ်မိရုပ်ဖများနှင့် ရ၊ ယ၊ က အဖွဲ့ဝင်များ၏ ပင့်လျှောက်ချက်အရ အမရပူရမြို့၊ မဟာဂန္ဓာရုံတိုက်မှ အရှင်စန္ဒောဘာသ (ငယ်တိုးစာတီ) ဆရာတော် ကြွရောက် သီတင်းသုံးခဲ့ပါသည်။

၁၃၅၂ ခုနှစ်၊ ဝါခေါင်လဆန်း ၅ ရက်နေ့တွင် သံဃနာယက ဆရာတော်ကြီးများနှင့် ရွှေဂူကြီးကျောင်းထိုင်ဆရာတော်၏ လမ်းညွှန်ဦးဆောင်မှုကို ခံယူ၍ ဒေသခံ ရွာသူရွာသားများမှ အုတ်ကျိုး၊ အုတ်ပွဲများကို တူးဖော်ရှင်းလင်းကြရာ ပုဂံခေတ် အင်္ဂတေပန်းတော့လက်ရာ ဒီဇိုင်းများ၊ လိုဏ်ဂူအတွင်း ဆေးရေးနံရံပန်းချီများ ပေါ်ထွက်လာပါသည်။

ယင်းသို့ ပေါ်ထွက်လာမှုကို မန္တလေးတိုင်း၊ ရှေးဟောင်းသုတေသန ဌာနနှင့် မြန်မာ့ဗိသုကာပညာရှင် တမ္ပဝတီ ဦးဝင်းမောင်တို့အား ဖိတ်ခေါ်ပြသ၍ ၎င်းပုဂံလိုဏ်ဂူ၏ ခွင့်ပြုချက်၊ လမ်းညွှန်ချက်များကို ရယူပြီး ဆက်လက်ရှင်းလင်းခဲ့ကြပါသည်။

ကွင်းယန္တရပ်

၀ တပုတ်ရှင်ပင်ရွှေဂူကြီး စေတီတော်

ပုဂံခေတ်နှင့် ပင်းယခေတ်အုတ်ခွက်ဘုရားများ

- ပုံ (၁-၃) - အနော်ရထာမင်းလက်ထက် - ၁၁ ရာစု
- ပုံ ၄ - ပင်းယခေတ် - - ၁၄ ရာစု

တူးဖော်ရာမှ တွေ့ရှိရသော ဆင်းတုတော်များ၊ ကျောက်လက်နက်များ၊ ကျောက်စာများ

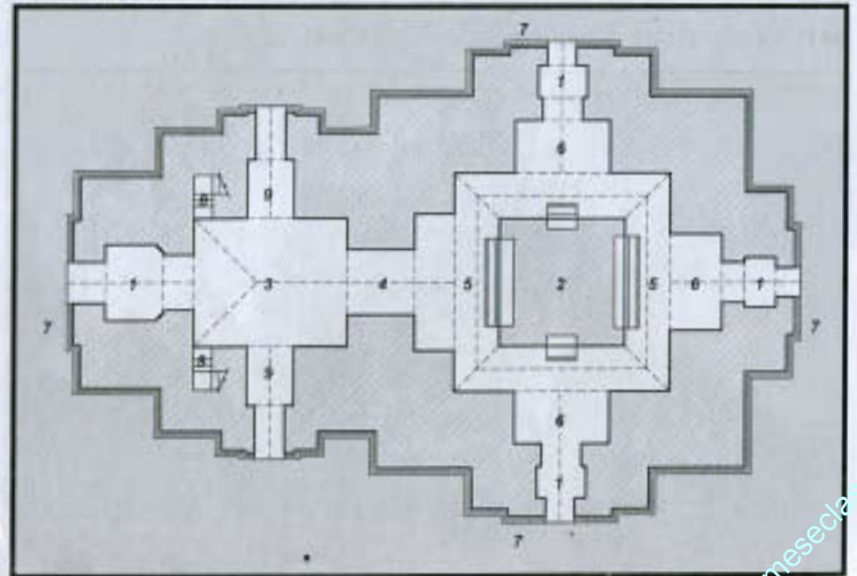
၁၃၅၃ ခု၊ သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် ၃ ရက်နေ့တွင် ဒုတိယလိုက်စဉ် ဂန္ဓကုဋ်တိုက် အတွင်းရှိ နံရံဆေးရေးပန်းချီများနှင့် ဦးခေါင်းတော် ၂ ပေ ၆ လက်မ၊ ညက်တော် ၁၀ ပေခန့်ရှိ အလွန်သဗ္ဗာယ် ကြည်ညိုဖွယ်ကောင်းသော အင်္ဂါတေရုပ်ပွားတော်ကြီး ကိုယ်တစ်ပိုင်း ပွင့်ပေါ်တော်မူခဲ့ပါသည်။

ယဉ်ကျေးမှုဝန်ကြီးဌာန၊ ရှေးဟောင်းသုတေသနဌာန၏ စေတီတော်ကြီး ပြုပြင်ရေး ခွင့်ပြုချက်ရရှိသဖြင့် ၁၃၇၀ ပြည့်နှစ်၊ ကဆုန်လပြည့်နေ့မှ စတင်၍ နေ့စဉ် လုပ်အားဒါန ကုသိုလ်ရှင် ၂၀၀ ကျော်ဖြင့် စတင် တူးဖော်ခဲ့ပါသည်။

တစ်ဖန် ၁၃၇၁ ခုနှစ်၊ ကဆုန်လပြည့်မှစ၍ အနော်ရထာမင်း တည်ထားပူဇော်ခဲ့သော (အင်္ဂါ) မူလစေတီတော်ကြီး ပွင့်ပေါ်ရေး (ဒုတိယအကြိမ်) ရုပ်ဝေးရုပ်နီး ဒေသစုံမှ ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ ဌာနစုံမှ ဝန်ထမ်းများ၊ အမက၊ အထက၊ နည်းပညာတက္ကသိုလ်မှ ဆရာ၊ ဆရာမများနှင့် ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများက နေ့စဉ် ပျမ်းမျှ လုပ်အားအလှူရှင် ၅၀၀ ကျော်၊ ဥပုသ်သီတင်းနေ့များတွင် ၁၅,၀၀၀ ကျော်ဖြင့် ပြိုကျအုတ်များ တူးဖော်ရှင်းလင်းကြပါသည်။

စတင်တူးဖော်သည့် ၁၃၇၁ ခုနှစ်၊ ကဆုန်လပြည့်နေ့မှ တော်သလင်းလပြည့်နေ့အထိ ပွင့်ပေါ်လာသော စေတီတော်တွင် တွေ့ရှိရသော ရှေးဟောင်း အနုပညာလက်ရာများမှာ ပန်းဆွဲဘီလူးများ၊ နံရံ အင်္ဂါတေပန်းတော့ ရုပ်ကြွများ၊ စေတီတော် လေးဘက်မျက်နှာရှိ မုခ်ဦးတံကဲ ကနတ်ပန်း ဒီဇိုင်းများ၊ ခြင်္သေ့ ကိုယ်နှစ်စွဲ၊ မြင်းခေါင်းနှင့် လူခန္ဓာ (အဿမုမိ)

စေတီတော်ပန္နက်ပုံ

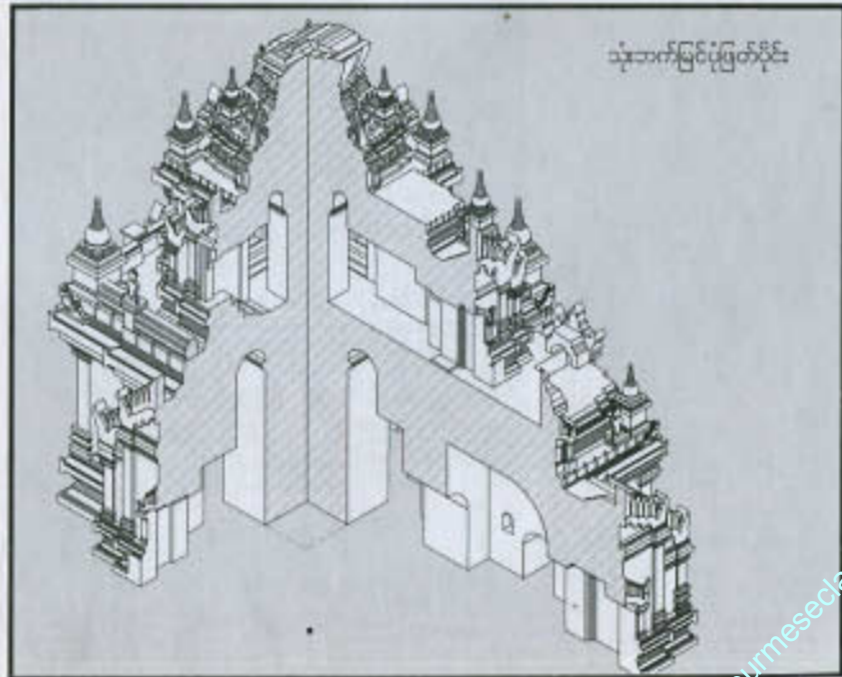
ပုံ၊ ဆင်ဦးခေါင်းနှင့် ငှက်ကိုယ် (ငှက်ဆင်) ပုံ၊ ဗျိုင်းနှစ်ကောင် လည်လိမ်၊ ကြက်ဖ၊ ဆင်၊ သမင်၊ မျောက်၊ မိကျောင်း၊ ငါး စသည့်ပုံများနှင့် အထက်ပစ္စယံအဆင့်ဆင့်၏ မှန်ကွက်များတွင် အင်္ဂါတော်ဖြင့် ဇာတ်တော် နံပါတ်စဉ်နှင့် ဇာတ်တော်အမည် ရေးထိုးထား သော ငါးရာငါးဆယ် သရုပ်ဖော် ဖောင်းကြွပုံများ၊ မှစ်ဦးအတွင်း ဉာဏ်တော် ၁၀ ပေရှိ ရုပ်ပွားတော် စသည့် ရာပေါင်းများစွာသော ဆန်းကြယ်သည့် ၁၂ ရာစုခေတ် ပန်းတော့ လက်ရာ အနုစိတ် အင်္ဂါတော်ဒီဇိုင်းများ တစ်ဆင့်ချင်း ပေါ်ထွက်လာခဲ့သည်။

ယခုလို ရှေးဟောင်း ရှားပါး ပန်းတော့လက်ရာများ ပေါ်ထွက်လာမှုကို ပြည်တွင်း၊ ပြည်ပရှိ အသိပညာရှင်၊ အတတ်ပညာရှင်များက ပုဂံလက်ရာ တမုတ်ရွှေဂူကြီးစေတီတော် မြတ်ကြီးကို ဖူးတွေ့ရသည်မှာ အံ့ဩကြည်ညိုစရာ ကံကောင်းခြင်းတစ်ရပ်ဖြစ်ကြောင်း၊ ဘာသာ၊ သာသနာအရလည်းကောင်း၊ သမိုင်းနှင့် ရာဇဝင်ဆိုင်ရာ အထောက်အထားများ အရလည်းကောင်း၊ မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှု အနုပညာ ဗိသုကာအုတ်မြစ်ကို ထုတ်ဖော်ခြင်း၊ မြန်မာတို့၏ ရှေးဘိုးဘွားအမွေအနှစ်ကို ဖော်ထုတ်ခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ ပုဂံယဉ်ကျေးမှုနယ်ပယ် ကြီး တစ်ခုလုံးကို ကိုယ်စားပြုသော ရှေးဟောင်း ရှားပါး အနုစိတ်လက်ရာများဖြစ်ကြောင်း၊ အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများရှိ အခြားသော ဗုဒ္ဓသာသနိက အဆောက်အအုံများကဲ့သို့ ယဉ်ကျေးမှုတန်ဖိုး ကြီးမားလှကြောင်း စသည်ဖြင့် မှတ်ချက်ပြုကြပါသည်။

သို့ဖြစ်ပါ၍ ဤတမုတ်ရှင်ပင် ရွှေဂူကြီးစေတီတော်ကြီးသည် ပုဂံခေတ် အေဒီ ၁၁ ရာစုမှ ပင်းယခေတ် အေဒီ ၁၄ ရာစုအတွင်း အနုပညာလက်ရာများ (ရှေးမူလလက်ရာ အတိုင်း) တစ်နေရာတည်း အပြည့်စုံဆုံး စုဝေးတည်ရှိရာ မြန်မာနိုင်ငံ၏ တစ်ဆူတည်း သော မြန်မာ့ဂုဏ်ဆောင် စေတီတော်ကြီးပင် ဖြစ်ပေတော့သည်။

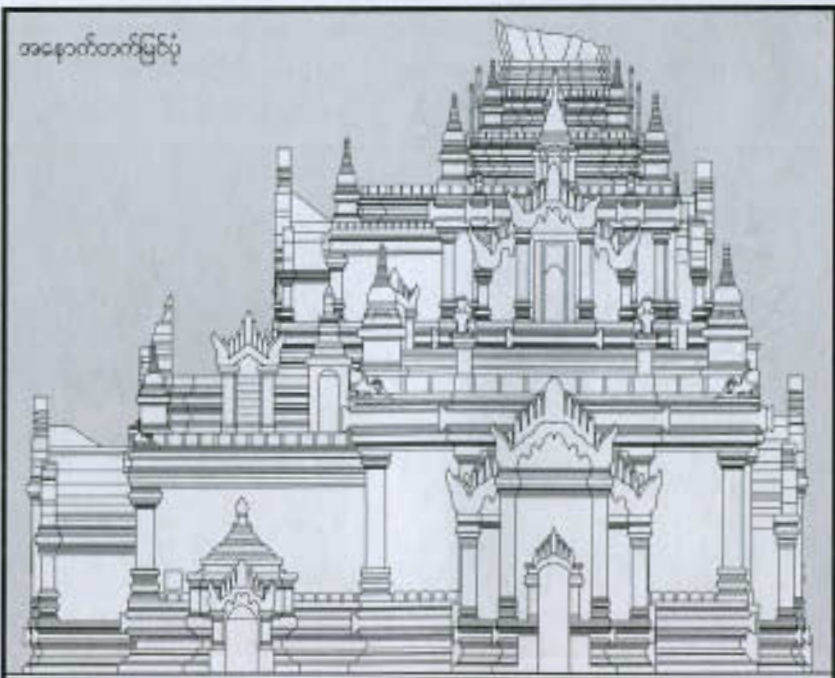
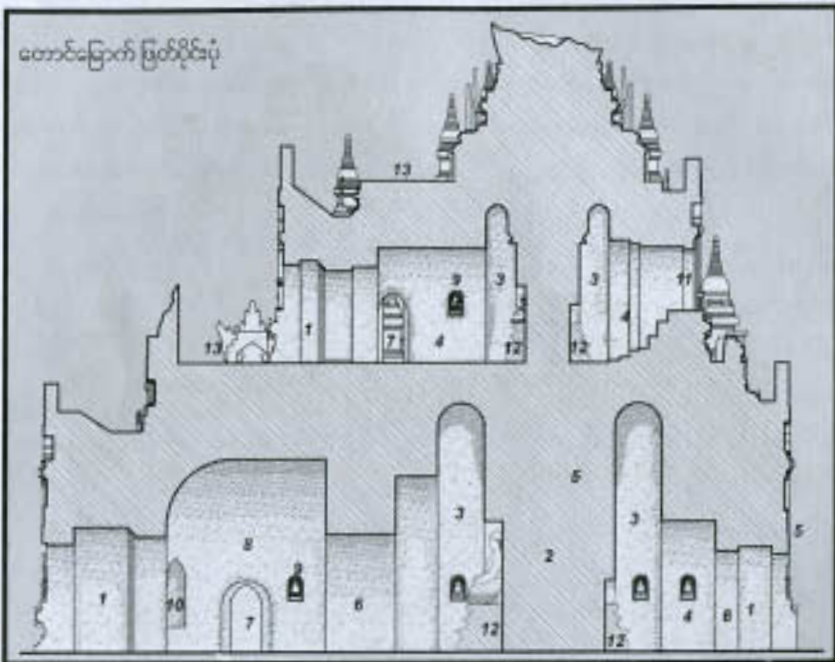

၁၂ | တမုတ်ရှင်ပင်ရွှေဂူကြီးစေတီတော်

တမုတ်ရှင်ပင်ရွှေဂူကြီးစေတီတော် | ၁၃

ထူးခြားသော ပန်းတော့လက်ရာများ

မှိုအဝင်မှ
အင်္ဂတေပန်းတော့
လက်ရာများ

ပိန်တောင်၊ ကြာယပ်ပန်းဆွဲနှင့် အခြား အင်္ဂတေပန်းတော့လက်ရာများ

www.burmeseclassic.com

စေတီတော်ကြီး၏ တည်ဆောက်မှုဖြစ်စဉ် (သမိုင်းစဉ်)

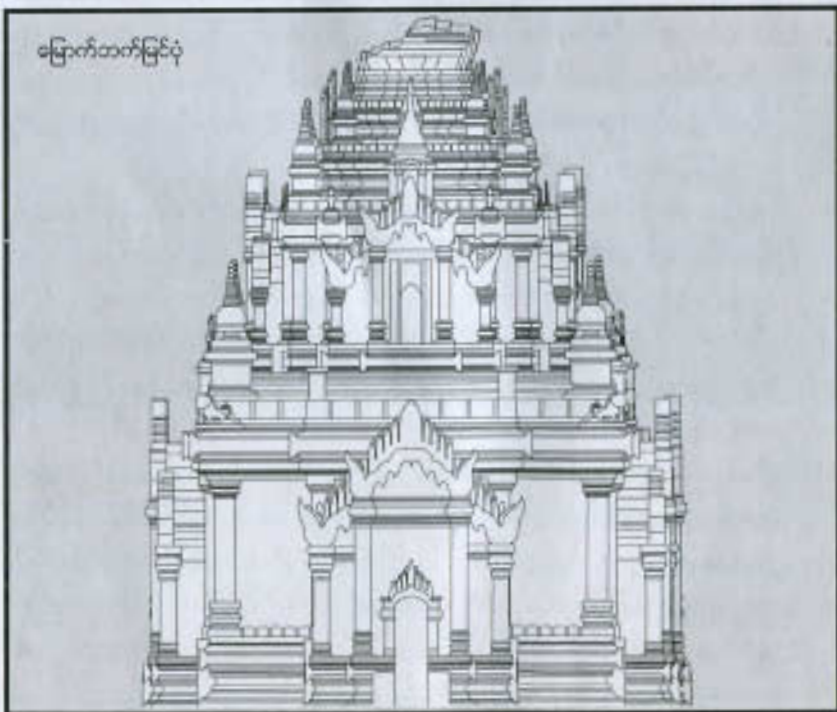
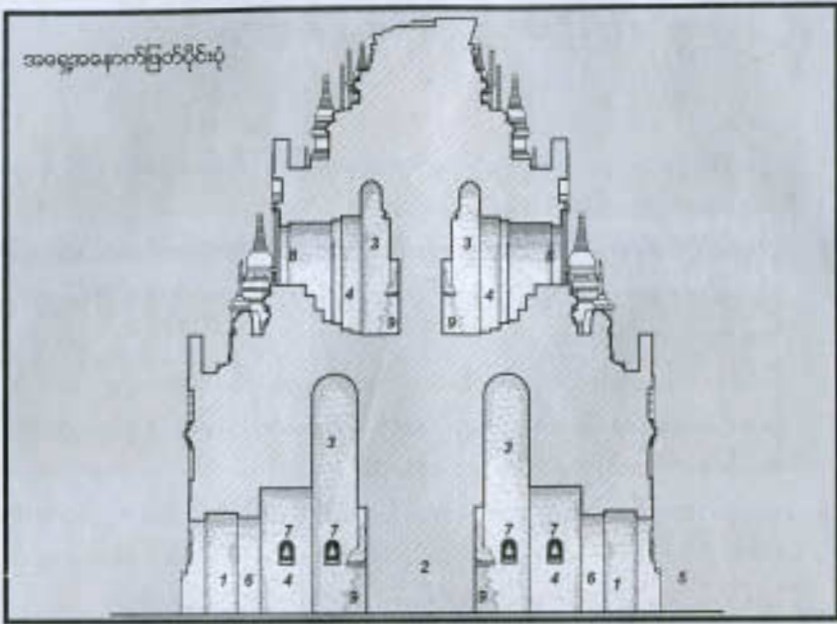

BURMESE CLASSIC .COM

- ၁။ ကိုးတိုင်းကိုးဌာန သာသနာပြု သီရိဓမ္မာသောကမင်းကြီး လက်ထက်တော်၌ တမုတ် မုဋ္ဌောစေတီတော်ငယ်ကို တည်ထားခဲ့သည်။
- ၂။ ပုဂံစေတီဦး ၁၁ ရာစုတွင် အနော်ရထာမင်းကြီးက ဂူကြီးကိုးလုံးအပါအဝင် မြောက် သို့ မျက်နှာလှည့် တမုတ်ရှင်ပင်ရွှေဂူကြီး (ဂူဘုရားကြီး) နှင့် ဆင်းတုတော်၊ သိမ်တော် များ တည်ထားခဲ့သည်။
- ၃။ မြစ်တော် နရပတိစည်သူမင်းကြီး လက်ထက်တော်တွင် အနော်ရထာမင်းကြီး ကောင်းမှု စေတီပေါက် တစ်ထပ်ဘုရားငယ်ကို ကွမ်းတောင်ပေါက် နှစ်ထပ်ဂူဘုရား အဖြစ် ဆက်လက်ပြုပြင် တည်ထားခဲ့သည်။
- ၄။ မူလဂူဘုရားကြီးနှင့်တကွ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ စေတီကြီးငယ်တို့ကို ၁၁၊ ၁၂၊ ၁၃ ရာစု ပုဂံစေတီတစ်လျှောက် ဆင်းတုတော်များ၊ ပလ္လင်တော်၊ ကြမ်းပြင်များ အားလုံးသည် သုံးကြိမ်သုံးခါတိုင်တိုင် အထပ်ထပ်ပြုပြင် လွှမ်းမင့် တည်ထားခဲ့သည်။
- ၅။ ပင်းယစေတီ သက္ကရာဇ် ၆၈၄ ခုနှစ်တွင် မင်းကြီးဥစ္စနာက ဝု၊ ဘုရား၊ သိမ် အားလုံး ကို လွှမ်းမင့်၍ ဖိနပ်တော် ၆၁ ကောင်ရှိ စည်းခုံပုံစေတီတော်ကြီး တည်ထားခဲ့သည်။
- ၆။ အင်္ဂလိပ်မင်းလက်ထက် သက္ကရာဇ် ၁၂၇၇ ခုနှစ်တွင် ပြိုပျက်နေသော အုတ်ကုန်း ကြီးထိပ်၌ ထီးစိန်ဖူးတော်အထိ ဉာဏ်တော် ၂၁ ပေရှိ ကိုးတောင်ပြည့် စေတီငယ်ကို ဒကာ ဦးစံထွားက ပူဇော်တည်ဆောက်ခဲ့သည်။
- ၇။ ၁၉၉၃ ခုနှစ်တွင် ဆရာတော် အရှင်စန္ဒောဘာသ ရွှေဂူကြီးဘုရားသို့ ကြွရောက် သီတင်းသုံး၍ မြောက်ဘက်မှဝင်ပေါက်ကို ရှင်းလင်းဖော်ထုတ်ခဲ့သည်။
- ၈။ ၁၉၉၄ ခုနှစ်၌ ဆက်လက်၍ အုတ်ကျိုးအုတ်ပွဲများကို ရှင်းလင်းရာတွင် ပင်မ တိုက်မကြီးရှိ ဆင်းတုတော်ကြီး၏ မျက်နှာတော်ပိုင်းကို ဖော်ထုတ်နိုင်ခဲ့သည်။
- ၉။ ၂၀၀၈ ခုနှစ်တွင် ယဉ်ကျေးမှုဝန်ကြီးဌာနမှ တမုတ်ရှင်ပင်ရွှေဂူကြီးဘုရားကို ပြုပြင်ခွင့် အမိန့်ရရှိသည်။
- ၁၀။ ထိုနေ့မှစ၍ အပြင်လွှမ်းမင့်စေတီတော်ကြီး၏ အုတ်ကျိုး၊ အုတ်ပွဲ ဝမ်းစာဖြည့် အုတ် များကို လုပ်အားဒါနရှင်များ၏ လုပ်အားအလှူဖြင့် စတင် ဖယ်ထုတ်နိုင်ခဲ့သည်။
- ၁၁။ ၂၀၀၉ ခုနှစ် (၁၃၇၁ ခု၊ တော်သလင်းလပြည့်နေ့) တွင် အင်္ဂတေပန်းတော့ အနုစိတ် လက်ရာများ အပြည့်ပါရှိသော အတွင်းစေတီတော်ကြီး ပေါ်ထွက်လာခဲ့သည်။
- ၁၂။ ၂၀၁၀ ခုနှစ်၊ နှစ်ဦးပိုင်းမှစ၍ အတွင်းစေတီတော်နှင့် အပြင်စေတီတော်ကြီး၏ လက်ကျန်အပိုင်းများကို ရှေးမူမပျက် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းလျက်ရှိသည်။

ရှင်ပင်ရွှေဂူကြီး မြတ်စွာဘုရား၏ ထူးခြားချက်များ

- ၁။ ပုဂံမြို့နှင့် မိုင် ၁၂၀ ကွာဝေးသော ကျောက်ဆည်ဒေသတွင် ပုဂံခေတ်လက်ရာ ဂူဘုရားတစ်ဆူအဖြစ် တည်ရှိခြင်း။
- ၂။ ပုဂံဒေသတွင် (က) အရွယ်ကြီး၊ (ခ) အရွယ်လတ်၊ (ဂ) အရွယ်ငယ်ဟူ၍ နှစ်ထပ် ဂူဘုရားအမျိုးအစား များစွာရှိရာ အရွယ်အစား သေးငယ်သော်လည်း ဗိသုကာ အစိတ်အပိုင်းများ အပြည့်အစုံ ထည့်သွင်းထားသော (Miniature) စေတီတော် ငယ် ဖြစ်ခြင်း။
- ၃။ ပုဂံမြို့ရှိ ဂူဘုရားများတွင် ကနုတ်မပါ ပြောင်ထားသော အပြင်နံရံများတွင် ၁၂ x ၁၂ လက်မအရွယ် အနုစိတ်ကနုတ်ပန်းခက်များနှင့် အရပ်မျိုးစုံပါရှိသဖြင့် ဤဂူဘုရား ကြီးသည် အပြောက်အမွမ်း အပြည့်အစုံပါသော 'ဂူပြောက်' အမျိုးအစားဖြစ်ခြင်း။
- ၄။ ပုဂံစေတီတော်များတွင် ရွှေစည်းခုံ၊ မင်္ဂလာစေတီ၊ ဓမ္မရာဇက စသော စည်းခုံပုံ စေတီတော်ကြီးများတို့တွင် ငါးရာငါးဆယ် စဉ့်ကင်းဇာတ်တော်များ ပါရှိပြီး အာနန္ဒာ စေတီတော်မှအပ ကျန်ဂူဘုရားများတွင် ငါးရာငါးဆယ်ဇာတ်တော်များ ပါရှိလေ့ မရှိသော်လည်း ဤရှင်ပင်ရွှေဂူကြီးဘုရားကြီးသည် ကွန်းတောင်ပေါက် ဂူဘုရား ဖြစ်သော်လည်း 'ငါးရာငါးဆယ်ဇာတ်တော်များ' ပါရှိခြင်း။
- ၅။ ကျောက်ဆည်ဒေသရှိ ပုဂံခေတ်ဂူဘုရားများသည် ထိပ်တွင် စေတီပေါက်ဂူဘုရား များသာဖြစ်ပြီး ဤရှင်ပင်ရွှေဂူကြီးဘုရားမှာ 'ထိပ်တွင် ကွန်းတောင်ပေါက်စေတီ တော်' ဖြစ်ခြင်း။
- ၆။ ပုဂံခေတ်တွင် ကျောက်စာ၊ ပေစာ၊ နံရံစာ၊ အုတ်ခွက်စာ၊ အုတ်ခဲစာ၊ ကြေးပြား စာ၊ ပိတ်စေ့ဟူ၍သာရှိရာ ဤရှင်ပင်ရွှေဂူကြီးဘုရားတွင် အင်္ဂတေစာ ပါရှိသဖြင့် 'မြန်မာနိုင်ငံတွင် တစ်ဆူတည်းသော အင်္ဂတေစာ ပါရှိသည့် စေတီတော်' ဖြစ်ခြင်း။
- ၇။ ဤရှင်ပင်ရွှေဂူကြီးစေတီ ပုဂံခေတ်ဘုရားကြီးသည် ပင်းယခေတ် သက္ကရာဇ် ၇၀၀ ကျော်ခန့်က အပြင်မှ ငုံ့၍တည်ထားသည့် 'နှစ်ထပ်စေတီတော်' ဖြစ်ခြင်း။
- ၈။ အပြင်မှ စေတီတော်ငုံ့ထားသဖြင့် လွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်း ရှစ်ရာခန့်က အခြေအနေ အတိုင်း ပျက်စီးမှုနည်းပါးစွာဖြင့် အကောင်းပကတိ ပြည့်စုံစွာ ဖူးတွေ့နိုင်ခြင်း။
- ၉။ ဤဘုရားကြီးသည် အချို့သော ပုဂံဘုရားများကဲ့သို့ ထွက်ရပ်ပေါက်ပညာဖြင့် စီမံတည်ထားခဲ့သဖြင့် ဝင်ပေါက်သည် မြောက်ဘက်သို့ လှည့်နေသော၊ ရှားပါး သည့် 'မြောက်လှည့် ဂူဘုရားကြီး' ဖြစ်ခြင်း။

သုံးထပ်ဆင်းတုတော်များ

ပင်းယခေတ် အပြင်လွမ်းငုံစေတီတော်ကြီးကို ဖယ်ရှားလိုက်သောအခါ ပုဂံခေတ် နှစ်ထပ်တုတော်ကြီး ပေါ်ထွက်လာခဲ့သည်။ တုတော်ကြီး၏ အနောက်မြောက်ထောင့်တွင် အနောက်ဘက်လှည့် အုတ်ရိုးဆင်းတုတော်ကြီးတစ်ဆူ၊ ဝဲယာ ဆင်းတုတော်ငယ် နှစ်ဆူ ပါရှိသော သိမ်တော်ကြီးတစ်ဆောင်၊ တုတော်ကြီး၏ အနောက်တောင်ထောင့်တွင် အလျား ၃၆ ပေ၊ အနံ ၁၂ ပေခန့်ရှိသော အုတ်ရိုးအတွင်း၌ ကျောချင်းကပ် အုတ်ရိုးဆင်းတုတော် ငယ် နှစ်ဆူတို့ ပေါ်ထွက်လာခဲ့သည်။ ဤအဆောက်အအုံများ၏ ကြမ်းပြင်မှာ လက်ရှိ မြေပြင်အောက် ၅ ပေအနက်တွင် တည်ရှိနေကြသည်။

ထိုနေရာနှစ်ခုလုံးကို အသေးစိတ် တူးဖော်ရာတွင် ဆင်းတုတော်များသည်လည်း ကောင်း၊ အောက်ခံကြမ်းပြင်များသည်လည်းကောင်း သုံးဆင့်သုံးထပ်စီ ရှိနေသည်ကို တွေ့ရသည်။ အတွင်းသုံးထပ်သည် ၁၁ ရာစု ပုဂံခေတ်လယ် ကျန်စစ်သားမင်း၊ အလောင်း စည်သူမင်း၊ နရပတိစည်သူမင်း၊ ထီးလီမင်းလီမင်းတို့၏ ခေတ်နှင့် သက်ဆိုင်သည်။ အပြင် ဆုံး အထပ်ထပ်သည် ၁၃ ရာစု ပုဂံခေတ်နှောင်းပိုင်းကာလနှင့် သက်ဆိုင်နေကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ ထိုဆင်းတုတော်များ၏ အတွင်းဆုံးအထပ် ပလ္လင်တော်ထက်ရှိ ကြာမှောက် ကြာလှန် အုတ်ရိုးပလ္လင်တော် အုတ်စီထားပုံမှာ ပုဂံခေတ် အနော်ရထာမင်းကြီး၏ လက် ထက်တော် ပန်းရန်အုတ်စီပုံအတိုင်း အုတ်များကို ကြားဖတ်များပုံသဏ္ဍာန် အစုံ၊ အခွက် ပေါ်အောင် အုတ်ကို စိတ်ရှည်စွာ ပညာသားပါစွာ ခုတ်ထွင်း၊ ထုဆစ်၍ စီထားသော ရှားပါးသည့် လက်ရာမျိုးဖြစ်သည်။

စနေထောင့်ရှိ အနောက်ဘက်လှည့် ရုပ်ပွားတော်မှာ ၁၃ ရာစု ပုဂံခေတ်နှောင်း လက်ရာ ဖြစ်သော်လည်း ဆင်းတုတော် အောက်ခြေရှိ ပလ္လင်တော်အောက်တွင် ရှေးကျသော ပလ္လင် တော်နှစ်ဆူ ရှိနေသေးသည်ကို တွေ့ရသည်။ ပလ္လင်တော်များမှာ အရွယ်တူ၊ အမြင့်တူဖြစ်၍ ပထမခေတ် ဆင်းတုတော်ကို ဒုတိယခေတ် ပလ္လင်တော်က ငုံ့၍တည်ထားပြီး ဒုတိယခေတ် ဆင်းတုတော်ကို နောက်ဆုံးခေတ် ပလ္လင်တော်က ငုံ့၍တည်ထားခဲ့ကြောင်း သိလွန်စေမှုများ တွေ့ရသည်။

အထင်ရှားဆုံးမှာ အရှေ့ဘက်လှည့် ဆင်းတုတော်ဖြစ်သည်။ အတွင်းဆုံး၌ အနော် ရထာမင်းလက်ထက် ဂုတ္တခေတ်ဟန် ၁၁ ရာစု ဆင်းတုတော်ရှိပြီး အလယ်၌ ပါလခေတ် ဟန် ကျန်စစ်သားမင်းကြီးနှင့် စောလူးမင်းတို့ လက်ထက် ၁၂ ရာစုနှောင်း လက်ရာ ဖြစ် သည်ဟု တွေ့ရှိရသည်။ အပေါ်ဆုံး ဆင်းတုတော်မှာမူ ၁၃ ရာစု လက်ရာဖြစ်သော်လည်း ၁၂ ရာစု လက်ရာများအချို့ ပါဝင်နေသေးသည်။ ဆင်းတုတော်များအားလုံး၌ မြေမီးဖုတ် ခရုခွေ ဆံတော်များ စိုက်ထားသည်ကို တွေ့ရသည်။

BURMESE CLASSIC .COM

အန္တဂူ ရုပ်ပွားဆင်းတုတော်

အန္တဂူ ရုပ်ပွားဆင်းတုတော်ဆိုသည်မှာ သေးငယ်သော အန္တဂူကျောက် (Dolomite stone) ကို ဗုဒ္ဓဝင်ရစ်ခန်းအပါအဝင် အနုစိတ် သေးငယ်လှသော၊ ဗုဒ္ဓဝင်ခန်းများ ထုလုပ်ထားသော ပုဂံခေတ် ၁၂ ရာစု ရှားပါး ကျောက်ဆစ်ပန်းတမော့လက်ရာတစ်ခု ဖြစ်သည်။ ဗုဒ္ဓဝင်ရစ်ခန်း အရွယ်ကြီး ဆင်းတုတော်များကို အိန္ဒိယနိုင်ငံ၌ တွေ့ရှိရသော် လည်း အရွယ်သေး အန္တဂူကျောက်ဆင်းတုတော်များကို မြန်မာနိုင်ငံတွင်သာ တွေ့ရှိရသည်။ စာရင်းအရ အန္တဂူဆင်းတုပေါင်း ၃၀ ကျော်မျှ တွေ့ရှိခဲ့သော်လည်း အချို့ကို ပြန်လည် ဌာပနာလိုက်သဖြင့်လည်းကောင်း၊ အချို့မှာ နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်များသို့ ရောက်သွားကြ သဖြင့်လည်းကောင်း မြန်မာပြည်တွင် ရှစ်ဆူလောက်သာ ဖူးတွေ့ခွင့်ရှိတော့သည်။

အန္တဂူကျောက်ဆစ်ရုပ်ပွားတော်များကို ဗုဒ္ဓဝင်ရစ်ခန်းကို အခြေခံ၍ ထုလုပ်တတ်ကြ သည်။ အချို့မူကွဲများတွင်မူ ဗုဒ္ဓဝင်ရစ်ခန်းအပြင် သတ္တဋ္ဌာနနှင့် ဒုက္ခရစရိယာ ကျင့်ကြံပုံ တို့ကိုပါ ထည့်သွင်း၍ ဗုဒ္ဓဝင် ၆ ခန်းအဖြစ် ထုလုပ်ထားကြသည်။ ရှားပါးသော အန္တဂူ ဆင်းတု သုံးဆူတွင်မူ အောက်ဆုံးပလ္လင်တော်အတန်း၌ ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့ပုံများကိုပါ အနုစိတ် ပါရှိသေးသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ ဗုဒ္ဓဝင်ရစ်ခန်း စီစဉ်ထားပုံမှာ-

- (၁) အလယ်တွင် ကြာပလ္လင်ပေါ်၌ ဘူမိဖဿမုဒြာဖြင့် ဗောဓိပင်နှင့် ရွှေပလ္လင်တော်ကို အောင်မြင်တော်မူခန်း ဆင်းတုတော်အကြီးတစ်ဆူရှိသည်။ ဆင်းတုတော်၏ နောက် ကျောတွင် ဟင်္သာနှစ်ကောင်ပါရှိသော နောက်ခံတံကဲ့သို့ ဆင်းတုတော်၏ အထက်၌ ဗောဓိပင်နှင့် မာရ်စစ်သည်များ ပါရှိပြီး ဝဲယာ၌ အဝလောကီတေသွာရ တုရားလောင်း နှင့် အရိမေတ္တေယျ တုရားလောင်းပုံတော်များ ပါရှိသည်။ ဆင်းတုတော်သီတင်းသုံးရာ ကြာပလ္လင်အောက်၌ ကြာရိုးကြာစွယ်များနှင့် ကြာပလ္လင်ကို ပင့်ချီထားသော နဂါး လုလင်နှစ်ဦးတို့၏ ပုံများ ပါရှိသည်။
- (၂) အင်ကြင်းတော၌ ဘုရားအလောင်းတော် ဖွားမြင်ဟန် ဗုဒ္ဓဝင်ခန်းကို ဆင်းတုတော်ကြီး ၏ ဝဲဘက်အခြေတွင် တွေ့ရှိရသည်။
- (၃) ရဟန်းများကို ဆုံးမရ ခက်ခဲ၍ မြတ်စွာဘုရားသခင် တစ်ပါးတည်း ပလ္လင်တော်သို့ ကြွသွားကာ ဝါဆိုတော်မူပုံ ဗုဒ္ဓဝင်ခန်းကို ဆင်းတုတော်ကြီး၏ ယာဘက်အခြေတွင် တွေ့ရှိရသည်။
- (၄) သာဝတ္ထိပြည်၊ သရက်ဖြူပုဏ်ရင်း၌ ရေမီးအစုံသော တန်ခိုးပြင်္ဂါဟာ ပြတော်မူပုံ ဗုဒ္ဓဝင် ခန်းကို ဆင်းတုတော်ကြီး၏ ဝဲဘက်အလယ်တွင် လည်းကောင်း။

(၅) မိဂဒါဝန်တော်၌ ပဉ္စဝဂ္ဂါးပါးတို့အား တရားဦးမေ့စကြာ ဟောတော်မူပုံ ဗုဒ္ဓဝင်ခန်းကို ဆင်းတုတော်ကြီး၏ ယာဘက်တွင်လည်းကောင်း တွေ့ရှိရသည်။

(၆) နာဠာဂီရိဆင်ဆိုးကြီးကို အောင်တော်မူခန်းနှင့်

(၇) တာဝတိံသာနတ်ပြည်မှ သဗ္ဗဿနဂိုရ်ပြည်သို့ ဆင်းသက်တော်မူခန်း ဗုဒ္ဓဝင်များကိုမူ ဆင်းတုတော်ကြီး၏ ခေါင်းတော်နှင့်တည့်တည့် ဝဲယာတို့တွင် ထုလုပ်ထားသည်။

(၈) ကုသိနာရုံပြည်၌ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူသော ဗုဒ္ဓဝင်ခန်းကိုမူ ဆင်းတုတော်ကြီး၏ အပေါ် တည့်တည့်၌ ထုလုပ်ထားသည်။

ထို့အပြင် ပလ္လင်တော်အောက်ပိုင်း၌ ဆင်ရုပ်ခံသော ဂဇာသနပလ္လင်တော်၊ ခြင်္သေ့ရုပ် ခံသော သီဟာသနပလ္လင်တော်၊ ကြာပန်းခံသော ပဒုမာသနပလ္လင်တော်တို့အပြင် ဆင်ရုပ်၊ ခြင်္သေ့ရုပ်၊ ကြာပွင့်ပုံများကိုလည်း ဒုတိယအဆင့် ပလ္လင်၏ ခိုနန်းချိုးများတွင် ထည့်သွင်း ထုလုပ်ထားသည်။ အောက်ဆုံးအဆင့် ပလ္လင်တော်တွင်မူ စကြာမင်း၏ ရတနာခုနစ်ပါး ဖြစ်ကြသော -

- (၁) စစ်သူကြီးရတနာ
- (၂) သူဌေးကြီးရတနာ
- (၃) မိဖုရားကြီးရတနာ
- (၄) ပတ္တမြားရတနာ
- (၅) စကြာရတနာ
- (၆) ဆင်ယုံရတနာ
- (၇) မြင်းယုံရတနာ ပုံများကိုပါ ထည့်သွင်းထုလုပ်ထားသည်။

ဤအန္တဂူဆင်းတုတော်ကို ၂၆၊ ၁၁၊ ၂၀၁၀ နေ့တွင် ရွှေဂူကြီးဘုရား၏ အင်္ဂါထောင့်ရှိ တဝဂ္ဂကို တူးဖော်ရာမှ တွေ့ရှိရခြင်းဖြစ်သည်။ အန္တဂူဆင်းတု၏ အရွယ်အစားမှာ အမြင့် ၁၆ စင်တီမီတာ၊ ဩက် ၉.၃ စင်တီမီတာနှင့် ထု ၅ စင်တီမီတာမျှသာရှိပြီး ဘုရားဆင်းတု တော်များ အပါအဝင် အရုပ်ပေါင်း ၇၀ ခန့် ပါရှိသည်။

အင်္ဂတေပန်းတော့ လက်ရာများ၏ ထူးခြားချက်များ

၁။ ပုဂံတစ်မြို့လုံးတွင် မြင်းကပါရွာ၏အရှေ့ ကုသိနာရုံဘုရား၌သာ ဖူးတွေ့နိုင်သော ထိပ်တွင် ဂဠုန်မင်း၊ အလယ်တွင် နဂါးသုံးကောင်နှင့် အောက်ဆုံးတွင် ဘီလူးခေါင်း ပုံ ပါရှိသော၊ နိုင်ပေါင်ဘေးရှိ အင်္ဂတေပန်းတော့လက်ရာကို ဤဘုရား၌ အကောင်း ပကတိ တွေ့ရခြင်း။

၂။ ပုဂံတစ်မြို့လုံးတွင် ဘုရားအမှတ် ၁၄၁၀ (မင်္ဂလာစေတီအနီး)၌သာ ဖူးတွေ့နိုင်သော ထောင့်စေတီအောက်ရှိ ကိုယ်နှစ်ခွ ရုပ်ကြွ ခြင်္သေ့မင်းပုံ (ခေါင်းမပါရှိတော့) ကို ဤဘုရား၌ အကောင်းပကတိ ထောင့်နှစ်ထောင့်တွင် ကျန်ရှိနေခြင်း။

၃။ ပုလဲသွယ်များ၊ ခါးတောင်းဦးနှင့် ခါးစည်းကြိုးများပါရှိသည့် ရှားပါးလှသော တင်ယူဥစ္စာ ရှိခိုးလျက်ရှိသော နတ်မင်းကြီး ၁၆ ပါး၏ ပုံတော်များ ပါရှိခြင်း။

၄။ သပိတ်မောက် (ခေါင်းလောင်း) တွင် ရင်ဘွဲ့ ခါးစည်းကြိုးများ မပါရှိဘဲ ဖောင်းရစ် (ဆတ္တဝလီ) တွင် စိန်တောင်ရှစ်ခုပါသော ရှေးကျသည့် စေတီတော်ပုံစံကို ထောင့် စေတီ ၁၆ ဆူအဖြစ် တည်ထားခဲ့ခြင်း။

၅။ တိရစ္ဆာန်မျိုးစုံ၊ ငှက်မျိုးစုံကို ၁၂ ရာစု ကနတ်ပန်းများနှင့်အတူ ထည့်သွင်း ပြုလုပ် ထားခြင်း။

၆။ တိုက်မ၏ ကလပ်တိုးထောင့်များရှိ ထောင့်ခလုတ်ကို ပုဂံမြို့ စူဠာမုနိဘုရား ထောင့် ခလုတ်ကဲ့သို့ အလွန်လှပ၍ ကြွကြွရွရွရှိသော ဘီလူးခေါင်းပုံ ထုလုပ်ထားခြင်း။

၇။ နံရံတွင် မာရဘင်ကွက်များဖော်၍ ဆင်၊ မြင်း၊ ဟင်္သာ၊ ဥဒေါင်း၊ လွန်းကြင်၊ ချိုင်း၊ စီးကွက်၊ ငှက်ဆင်၊ ကျေး၊ ကြက်မ၊ မျောက်၊ လူမျိုးစုံ၊ နတ်မျိုးစုံ၊ ပန်းပွင့်ပန်းခက် မျိုးစုံပုံများကို စနစ်ကျစွာ စီစဉ်ထားသည့် ထည့်သွင်းပြုလုပ်ထားခဲ့ခြင်း။

၈။ အပေါ်ထပ် အောက်ထပ် ကလပ်တိုးထိပ်ရှိ စိန်တောင်များတွင်လည်း ကနတ်ပန်း များသာမက ငှက်နှစ်ကောင်နှင့် ပုံကြာဖူး၊ သမင်နှစ်ကောင်နှင့် ဓမ္မစကြာ၊ ခြင်္သေ့ နှစ်ကောင်နှင့် ကနတ်ပန်း၊ လူမျိုးစုံ၊ နတ်မျိုးစုံနှင့် အရုပ်မျိုးစုံကို တစ်ခုနှင့်တစ်ခု မထပ်စေရန် ပုံစံအမျိုးမျိုး ပြောင်းလဲပြုလုပ်ထားခြင်း။

၉။ အောက်ထပ်ရှိ ဝင်ပေါက်များမှာ ၁၁ ရာစုဟန် ခုံးဝိုင်းများဖြစ်ပြီး အပေါ်ထပ်ရှိ ဝင်ပေါက်များမှာ ၁၂ ရာစုဟန် ခုံးချွန်းများ ဖြစ်ခြင်း။

၁၀။ တိန်ညင်ဘောင်ကို အဖြောင့်၊ အခုံး၊ အချိတ် ပုံစံသုံးမျိုးဖြင့် ပြုလုပ်ထားခြင်း။

ရွှေဂူကြီးဘုရားဝန်းကျင်ရှိ သာသနိက အဆောက်အအုံများ

တမုတ်ရှင်ပင်ရွှေဂူကြီးဘုရားသည် ပုဂံခေတ် နှစ်ထပ်ဂူဘုရားငယ်တစ်ဆူ ဖြစ်သည်။ ဤနေရာသည် သာသနာ ဘူမိနက်သန် မှန်ကန်သောနေရာဖြစ်ခဲ့၍ ပုဂံခေတ်အခါကပင် သာသနိက အဆောက်အအုံများ ဝန်းရံလျက် စည်ကားသိုက်မြိုက်စွာ တည်ရှိခဲ့သည်။

(က) သိမ်တော်ကြီး

ရွှေဂူကြီးစေတီတော်၏ အနောက်မြောက်ထောင့်တွင် ရှေးဟောင်းဆင်းတုတော် သုံးဆူ တွဲ ပါရှိသော သိမ်တော်ကြီးတစ်ဆောင်ရှိသည်။ ဤသိမ်တော်ကြီးသည် မူလက ရွှေဂူ စေတီတော်ကြီးနှင့် သီးခြားစီဖြစ်သော်လည်း ပင်းယခေတ်၊ အပြင်စည်းခုံစေတီတော်ကြီးက လွှမ်းမင့်လိုက်သောအခါ စေတီတော်ကြီးအတွင်းသို့ ရောက်ရှိသွားပြီး လိုက်လံဖောက်၍ထား သည်။ မြောက်ဘက်နှင့် အနောက်ဘက်မှ ဝင်ရောက်ပူးမြော်နိုင်သည်။ ပုဂံခေတ် ၁၂ ရာစုလက်ရာ သိမ်နိမိတ်တိုင်နှင့် ပင်းယခေတ် ကျောက်စာတစ်ချပ်တို့ ဤသိမ်အတွင်းမှ ရရှိသည်။ ပုဂံခေတ်ဦး ၁၁ ရာစု၊ ပုဂံခေတ်လယ် ၁၂ ရာစု၊ ပုဂံခေတ်နှောင်း ၁၃ ရာစုနှင့် ပင်းယခေတ် ၁၄ ရာစုတို့တွင် ခေတ်အဆက်ဆက်၌ ဤသိမ်တော်ကြီးကို ပြုပြင်ခဲ့ကြသည်။

(ခ) ဓမ္မသာလာ တရားဇရပ်

ရွှေဂူကြီးစေတီတော်ကြီး၏ အနောက်တောင်ထောင့်တွင် မှန်ကွက်များပါရှိသော စင်္ကြံ အုတ်ခုံခံ၊ သစ်သားအဆောက်အအုံ ဓမ္မသာလာတစ်ဆောင်၏ အောက်ခြေပန္နက်များ ပေါ်ထွက်လာခဲ့သည်။ မူလက အုတ်ခုံအသေးကို နှောင်းခေတ်တွင် ဘေးသို့ တိုးချဲ့ထား သော ခေတ်နှစ်ခေတ် ဓမ္မသာလာ၏အုတ်ခုံဖြစ်သည်။

(ဂ) တဝဂူကြီး စေတီတော်

ရွှေဂူကြီးစေတီတော်ကြီး၏ အရှေ့တောင်ထောင့်တွင် ဝင်ပေါက် မြောက်လှည့်သော တဝဂူစေတီတော်တစ်ဆူ တည်ရှိသည်။ မူလစေတီတော်၏ ကြမ်းပြင်နှင့် အုတ်ရိုးတို့မှာ လက်ရှိမြေပြင်အောက် ၆ ပေအနက်တွင် တည်ရှိပြီး နောက်တစ်ခေတ်တွင် အောက်ပိုင်း များကို မြေဖို့၍ မူလကြမ်းပြင်ကို အထက်သို့ ၅ ပေခန့်မြှင့်၍ ထပ်မံဆောက်လုပ်ခဲ့ သည်။ အုတ်တံတိုင်းများမှာလည်း စေတီတော်၏ပုံစံအတိုင်း ခိုနန်းချိုးများဖြစ်သည်။ ဤစေတီတော်၏ မဏ္ဍိုင်အတွင်းမှ ပုဂံခေတ် အန္တဂူဆင်းတုတော်တစ်ဆူ ပေါ်ထွက်လာ ခဲ့သည်။

၁၂ ရာစုနစ်

အေဒီ ၁၁-ရာစုနှစ်တွင် အနော်ရထာမင်းကြီးက တမုတ်မြို့ဟောင်းတွင် တစ်ထပ်ဂူ ဘုရားကို စတင် တည်ထားခဲ့သည်။ ၁၂-ရာစုတွင် မြစ်တော် နရပတိ စည်သူမင်း (?)က နှစ်ထပ်ဂူဘုရားအဖြစ် ဆက်လက် ပြုပြင်ခဲ့သည်။

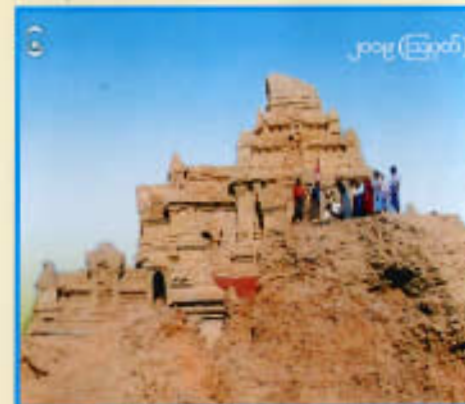
၁၄ ရာစုနစ်

ပျက်စီးသမျှကို ၁၃-ရာစုတွင်လည်း နောက်မင်းများက ဆက်လက် ပြုပြင်ခဲ့ကြသည်။ ၁၄-ရာစု (သက္ကရာဇ် ၆၈၄ ခု) နှစ် နောက်ပိုင်း၌ ပင်းယဘုရင် ဥစ္စနာမင်းကြီး က ရွှေစည်းခုံပုံ စေတီတော်ကြီးအဖြစ် စုပေါင်း၍ လွှမ်းမင့် တည်ဆောက်ခဲ့သည်။

၂၀ ရာစု (မေ)

အတွင်းထပ်ရှိ ပုဂံခေတ်ဂူဘုရား ပွင့်ပေါ်ရေးအတွက် ထိပ်မှ နှောင်းခေတ်ခေတ်ကို ရွှေပြောင်း၍ ထိပ်ပိုင်းမှ စတင်ပြီး လွှမ်းမင့်စေတီတော်၏ အုတ်များကို စတင် ဖယ်ရှားခဲ့သည်။ ထိပ်ဆုံးပိုင်း ကွမ်းတောင်ပုံ စတင် ပေါ်ထွက်လာခဲ့သည်။

၂၀ ရာစု (ဩဂုတ်)

သက္ကရာဇ် ၁၃၇၁ ခုနှစ်တွင် အတွင်းမှ ပန်းတော့လက် ရာ အင်္ဂတေပန်းများဖြင့် လှပဆန်းကြယ်စွာ အနုပညာ မြောက် ပြုလုပ်ထားသော မြောက်ဘက်မျက်နှာသို့ ကွမ်းတောင်ပေါက် နှစ်ထပ်ဂူဘုရားကြီး ပေါ်ထွက်လာ ခဲ့သည်။

၁၉၁၅-၁၉၅၂

ပင်းယခေတ်နောက်ပိုင်းတွင် ဆက်လက်ပြုပြင်မည့်သူ မရှိသဖြင့် အုတ်ကုန်းကြီးဘဝသို့ ပျက်စီးပြောင်းလဲ သွားခဲ့သည်။ ထိုကုန်းကြီးထိပ်တွင် သက္ကရာဇ် ၁၂၇၇ ခုနှစ်၌ စေတီငယ်တစ်ဆူ တည်ထားခဲ့သည်။ ၁၃၅၅ ခုနှစ်၌ မြောက်ဘက်ဝင်ပေါက် ပေါ်ထွက်လာခဲ့သည်။

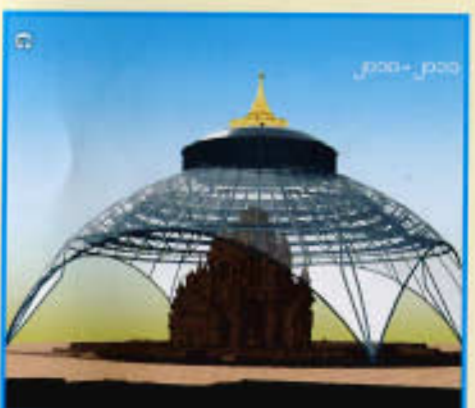
၁၉၅၃ (အိဂုတ် ၂၂)

ဆက်လက်၍ ဂြိုဟ်ပျက်စီးနေသော အုတ်ကျိုးများ ကို ရှင်းလင်းရာတွင် အပြင်လွှမ်းမင့် စေတီတော်ကြီး၏ ဖိနပ်တော်ပန္နက်ပုံ၊ ပစ္စယာဆင့်များ၊ လှေကားခုံများ စတင် ပေါ်ထွက်လာခဲ့သည်။

၂၀၁၅ (ဇန်နဝါရီ)

၁၃၇၁ ခု၊ တော်သလင်း လပြည့်နေ့တွင် အတွင်း ဝ ဘုရားကြီး လုံးဝပေါ်ထွက်လာခဲ့ပြီး အပြင်လွှမ်းမင့် စေတီတော်ကြီး၏ ပန္နက်ပုံ၊ ဖြတ်ပိုင်းပုံများကို သိရှိနိုင် ရန် အချို့သော အုတ်ရိုးများကို မူလအတိုင်း ချန်လှပ် ထားခဲ့သည်။

၂၀၁၈-၂၀၁၀

ရှားပါးလှသော ပုဂံခေတ် ပန်းတော့ အင်္ဂတေပန်း လက် ရာများ ပါရှိသည့် အုတ်ပုံအတွင်းမှ ပေါ်ထွက်လာ သော ဝ ဘုရားကြီးကို သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များမှ ကာကွယ်ရန် သံမဏိအမာခံ မှန်မိုး ဂန္ဓကျဉ်း တိုက် တော်ကြီး တည်ဆောက်ပုံစေရန် စီစဉ်လျက် ရှိသည်။

(ဃ) တဝဂူငယ် စေတီတော်

ရွှေဂူစေတီတော်ကြီး၏ အရှေ့ဘက်တွင်တည်ရှိသော ဝင်ပေါက် မြောက်လှည့်သည့် တဝဂူစေတီငယ်ဖြစ်သည်။ ၁၄ ရာစုနှစ်တွင် အပြင်လွှမ်းမင့်စေတီတော်ကြီးကို တည် ဆောက်သောအခါ အင်္ဂတေပျော်သောကန်အဖြစ် အသုံးပြုထားသည့် ရှေးဟောင်း အင်္ဂတေအကြွင်းအကျန်များကို တွေ့ရှိရသည်။ ကိုယ်ပိုင် တံတိုင်းစတံထားသည်။

(င) နောင်တော်ကြီးစေတီတော်

ရွှေဂူကြီးစေတီတော်၏ အရှေ့မြောက်ဘက်ထောင့်တွင် တည်ရှိသည်။ ရွှေဂူကြီး စေတီ တော်ကြီးကဲ့သို့ပင် ဝင်ပေါက်လေးပေါက်ရှိ၍ ဗဟိုမဏ္ဍိုင်ပတ်လည်တွင် ဆင်းတုတော် များ ပါရှိသည်။ ရွှေဂူကြီးစေတီ၏ တည်ဆောက်ထားပုံ စီသုကာစနစ်နှင့်တူညီ၍ လည်း ကောင်း၊ အရွယ်သေးငယ်၍လည်းကောင်း၊ ရွှေဂူကြီးစေတီတော်၏ နောင်တော်ကြီးစေတီ ဖြစ်နိုင်သည်ဟု ယူဆရသည်။ သို့သော် အဝင်မုခ်ပေါက်မှာ အနောက်သို့ လှည့်ထားသည်။

အခြားလှည့်လည်ဖူးမြော်ကြည့်ညိရန် ဌာနများ

ရွှေဂူကြီးစေတီတော်၏ အနီးဝန်းကျင်တွင် အထက်၌ဖော်ပြခဲ့သော သိမ်တော်ကြီး၊ ဓမ္မသာလာဇရပ်၊ တဝဂူကြီး၊ တဝဂူငယ်၊ နောင်တော်ကြီးစေတီများအပြင် -

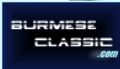
- (က) စေတီတော်ကြီး၏ အနောက်မြောက်ထောင့်တွင် ရှင်းလင်းဆောင်၊
- (ခ) စေတီတော်ကြီး၏ အရှေ့မြောက်ထောင့်တွင် အလှူခံဌာန၊
- (ဂ) စေတီတော်ကြီး၏ အနောက်တောင်ထောင့်တွင် အင်းဝခေတ် လျောင်းလဲ ဆင်းတု တော်ကြီး၊
- (ဃ) စေတီတော်ကြီး၏ အရှေ့တောင်ထောင့်တွင် အသစ်ဆောက်လုပ်ထားသော သိမ် အဆောက်အအုံနှင့် ရွှေဂူဆရာတော် သီတင်းသုံးတော်မူရာ ကျောက်ဂူအဆောက် အအုံ၊
- (င) စေတီတော်ကြီး၏ တောင်ဘက်တွင် ဓမ္မာရုံကြီးတည်ရှိပြီး ဓမ္မာရုံအတွင်း၌ စေတီ တော်ကြီး ပွင့်ပေါ်လာပုံ မှတ်တမ်းအဆင့်ဆင့် ဓာတ်ပုံများ၊ ပွင့်ပေါ်လာသော ရုပ်ပွား ဆင်းတုများ၊ ဓာတ်တော်များ၊ ရှေးဟောင်းပစ္စည်းများကို စုံလင်စွာ ပြသထားသည်။
- (စ) ဓမ္မာရုံကြီး၏ အရှေ့ဘက်တွင် အနော်ရထာမင်းကြီးလက်ထက်တော်က တူးဖော် ခဲ့သော ရှေးဟောင်းဂေတုတွင်းနှင့် “ကျွဲခေါင်းပုံ”ပေါ်နေသော ရွှေညောင်ပင်ကြီးတို့ တည်ရှိသည်။
- (ဆ) ညောင်ပင်၏ အရှေ့ဘက်တွင်မူ ဘုရားဖူးများကို စည်ခံကျွေးမွေးရာ မီးတင်းလှုပ် နှင့် ထန်းလက်မိုး ဆွမ်းစားဆောင်တို့ တည်ရှိသည်။

တမုတ်ရှင်ပင်ရွှေဂူကြီးမြတ်စွာဘုရားပြန်လည်ပြုပြင်ခြင်း

လုပ်ငန်းကြီး(၅) ရက်

- ၁။ အတွင်းမှ ပွင့်ပေါ်လာသော ဂူဘုရားကြီး ကြံ့ခိုင်စေရန် ပြုပြင်ခြင်းလုပ်ငန်း။
  - (က) အောက်ခြေပိုင်း ဆွေးမြေ့နေသောအုတ်များ ဖယ်ထုတ်၍ ကြံ့ခိုင်အောင် အသစ်အစားထိုး ပြုပြင်ခြင်း။
  - (ခ) ပန်းတော့လက်ရာ၊ အင်္ဂတေပန်းလက်ရာများ ကြံ့ခိုင်အောင် ကော်ရည်ထည့်ခြင်း၊ ကြားသိပ်ခြင်း၊ အနားသတ်ခြင်း၊ ဓာတုဗေဒဆေးရည်ဖြင့် ရှင်းလင်းခြင်း၊ ထိန်းသိမ်းခြင်း။
  - (ဂ) မှစ်ဝင်ပေါက်များ၊ သံအမာခံ၊ အင်္ဂတေလိုင်းများ၊ သံကူကွန်ကရစ်တိုင်များဖြင့် အားဖြည့်ထောက်ကူခြင်း။
  - (ဃ) ပြိုကျပျက်စီးသွားသော နေရာများတွင် ရှေးဟောင်းအုတ်များဖြင့် အစားထိုး ပြုပြင်ခြင်း။
- ၂။ အပြင်မှလွှမ်းမိုးခဲ့သော စေတီတော်ကြီး၏ လက်ကျန်များ ထိန်းသိမ်းပြုပြင်ခြင်းလုပ်ငန်း။
  - (က) မူလစေတီတော်ကြီး၏ ကြမ်းပြင်အနိမ့်ပိုင်းကို ရေပိတ်လွှာ၊ သံကူကွန်ကရစ် ကြမ်းခင်းခြင်း။
  - (ခ) ထိုကြမ်းပြင်သို့ စီးကျလာသောရေများ ထွက်လမ်းအတွက် ရေထုတ်ပြွန်များနှင့် ဓေတ္တရေလှောင်ကန် ပြုလုပ်ခြင်း (ရေစုပ်စက်ဖြင့် ထုတ်ပစ်ရန်)။
  - (ဂ) အပြင်စေတီတော်ကြီး၏ မူလပန္နက်ပုံ ကျန်ရှိစေရန် လက်ရှိစေတီတော်ကြီး၏ ပိနပ်တော်ကို မြေပြင်အထက် ၃ ပေအထိ ချန်လှပ်၍ အုတ်ရိုးများပြုပြင်ခြင်း။
  - (ဃ) အနောက်တောင်ထောင့်ရှိ မူလအပြင်စေတီတော်ကြီး၏ ဖြတ်ပိုင်းပုံ ကျန်ရှိပေါ်လွင်စေရန် ထု ၁၆ ပေခန့်ရှိ နံရံကြီးကို ချန်လှပ်၍ အမာခံ ကွန်ကရစ်ထောက်တိုင်များ ထည့်သွင်းခြင်း၊ မူလပစ္စယာသုံးဆင့်၏ နမူနာအပိုင်းများ ပြုပြင်ခြင်းနှင့် အနောက်တောင်ထောင့်၌ စေတီတော်ကြီး၏ ထောင့်ပတ်လမ်းနေရာတွင် လိုဏ်တွင်း ဖောက်ခြင်းလုပ်ငန်း။
  - (င) အပြင်စေတီတော်ကြီး၏ ကျန်ရှိသော အုတ်ရိုးအပေါ်နှင့် အောက်အဆင့် ကြမ်းပြင်တို့၌ အကျယ် ၃ ပေရှိ နေပူခံ စကျင်ကျောက်ပြား ဘုရားဖူးလမ်းခင်းခြင်း။

- ၃။ ပွင့်ပေါ်လာသော ဆင်းတုတော်များ ရှေးမူမပျက် ခေတ်အလိုက် ပြုပြင်ခြင်းလုပ်ငန်း။
  - (က) အောက်ထပ်ရှိ ဆင်းတုတော်ကြီး ၄ ဆူ၊ ဆင်းတုတော်ငယ် ၁၆ ဆူ။
  - (ခ) အထက်ထပ်ရှိ ဆင်းတုတော် ၆ ဆူ၊ ဆင်းတုတော်ငယ် ၄ ဆူ။
  - (ဂ) အနောက်မြောက်ထောင့် သိမ်တော်အတွင်းရှိ ဆင်းတုတော် ၃ ဆူ။
  - (ဃ) အနောက်တောင်ထောင့် ဂူကြီးအတွင်းရှိ ဆင်းတုတော် ၂ ဆူ၊ တစ်ဆူလျှင် ၃ ထပ်တို့ကို ရှေးမူမပျက် ထိန်းသိမ်းခြင်း။
- ၄။ စေတီတော်ကြီး၏ ပတ်ဝန်းကျင် ပြုပြင်ခြင်းလုပ်ငန်း။
  - (က) ရေနုတ်မြောင်းပါဝင်သော အကျယ် ၁၀ ပေရှိ ရပ်ပြင်တော်ခင်းခြင်း။
  - (ခ) စေတီတော်ကြီးနှင့် ပေ ၅၀ အကွာမှ လေးမက်လေးတန်တွင် ဘုရားတံတိုင်း တည်ဆောက်ခြင်း။
  - (ဂ) စေတီတော်ကြီး၏ အတွင်းအပြင်တို့၌ သင့်တော်သောစနစ်ဖြင့် လျှပ်စစ်မီးများ သွယ်တန်း ထွန်းညှိခြင်း။
  - (ဃ) စေတီတော် ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ တဝဂူ၊ နောင်တော်ကြီး၊ ဓမ္မသာလာစသော အဆောက်အအုံများကို ရှေးမူမပျက် တူးဖော်ရှင်းလင်းခြင်း၊ ထိန်းသိမ်းခြင်း။

- ၅။ ရာသီဥတုဒဏ် ကာကွယ်ခြင်းလုပ်ငန်း။
  - (က) စေတီတော်ကြီးကို နေဒဏ်၊ လေဒဏ်၊ မိုးဒဏ်တို့မှ ထာဝရ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်သွားနိုင်ရန်အတွက် အရင်းပေ ၁၂၀ ရှိ စက်လုံးခြမ်း သံမဏိခုံးကြီးများ ခိုင်မာစွာ တည်ဆောက်ခြင်း။
  - (ခ) အပေါ်မှ အလင်းပေါက် အမိုးပြားများ တပ်ဆင်ခြင်း။
  - (ဂ) စေတီတော်ကြီး၏ ထိပ်တွင် မူလက ရှိခဲ့သော စေတီငယ်အတွက် ကိုယ်စားတည်ခြင်းဖြစ်သော သင့်တော်သောအရွယ်ရှိ စတီးလ်အမာခံ ရွှေရောင်စတီးလ်ပြားကပ်စေတီတော်ငယ် ထည့်သွင်းတည်ထားခြင်းစသည့် လုပ်ငန်းများ ပြုလုပ်ကြမည် ဖြစ်ပါသည်။

ဤတပုတ်ရှင်ပင်ရွှေဂူကြီး အတီတော်မြတ်ကြီး ရှေးဗုဒ္ဓပျက် ပြန်လည်ပြုပြင် ထိန်းသိမ်းခြင်း လုပ်ငန်းကြီး ၅ ရပ်အား ဩဝါဒါစရိယ ဆရာတော်ကြီးများ၏ ဩဝါဒကို ခံယူ၍-

- ယဉ်ကျေးမှုဝန်ကြီးဌာန ဝန်ကြီး ဗိုလ်ချုပ်ခင်အောင်မြင့်၊
- သိပ္ပံနှင့်နည်းပညာဝန်ကြီးဌာန ဝန်ကြီး ဦးသောင်း၊
- ရှေးဟောင်းသုတေသန အမျိုးသားပြတိုက်နှင့် စာကြည့်တိုက်ဦးစီးဌာန၊
ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးကျော်ဦးလွင်၊
ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် (ငြိမ်း) ဦးစန်းဝင်း၊
ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် (မြောက်ပိုင်း) ဦးဝင်းမြင့်၊
ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် (မြောက်ပိုင်း) (ငြိမ်း) ဦးစိန်ဝင်း၊
ညွှန်ကြားရေးမှူး (မြောက်ပိုင်း) ဦးမျိုးညွှန်တို့နှင့် စုပေါင်းညှိနှိုင်း၍
- မြန်မာ့ဗိသုကာပညာရှင် တမ္ဗဝတီဦးဝင်းမောင်
- သိပ္ပံနှင့်နည်းပညာဝန်ကြီးဌာနမှ အင်ဂျင်နီယာများ
- ပုဂံမြို့မှ အင်္ဂတေပန်း ထိန်းသိမ်းရေးပညာရှင်များ
- စစ်ကိုင်း သီတဂူမှ ပန်းရန်၊ ပန်းတော့ပညာရှင်များ
- မကွေးမြို့ဟောင်းမှ ပန်းရံ၊ ပန်းတော့ပညာရှင်များက ရှေးဗုဒ္ဓပျက်၊ ပြန်လည်ပြုပြင် ထိန်းသိမ်းတည်ဆောက်ကြပါသည်။

BURMESE CLASSIC .COM

